

Nieuwsbrief

VANUIT DE DIRECTIE

Een parel van cultuur

Onlangs was ik bij een activiteit van de Week van lezen en schrijven: een initiatief om leesvaardigheid te bevorderen en laaggeletterdheid bespreekbaar te maken. Ik realiseerde me dat, waar op veel plaatsen het lezen afneemt - vooral onder de jeugd - het lezen in de gevangenis onverminderd populair is. Deze populariteit kan eenvoudig verklaard worden door afwezigheid van veel andere dingen, waaronder de toegang tot internet en sociale media. Al - dat moeten we zeker niet ontkennen - is er ook onder gedetineerden sprake van een lage leesvaardigheid.

De afgelopen week sprak ik iemand die binnenkort vrijkomt. We spraken over wat naast de 'lasten' van detentie, de lichtpuntjes waren en wat hem geholpen had zijn tijd door te komen. "Lezen", noemde hij. "Ik heb zowat de hele bibliotheek uitgelezen." Volgens mij was dit vooral overdrachtelijk bedoeld, want de bibliotheek in het JC Zaanstad heb je niet 'zomaar' uit. Zelfs niet in een paar jaar. En zo lang had hij niet gezeten. In de bibliotheek kunnen gedetineerden op gezette tijden boeken, strips en tijdschriften lezen en lenen. Het assortiment is enorm breed; van romans tot crimi's, strips en tijdschriften, literatuur, geschiedenis en filosofen. Er zijn boeken in verschillende talen.

Naast dat gedetineerden zelf boeken lezen en lenen, organiseren we als De Sluis twee bijzondere leesactiviteiten. Zo is er de leesclub. In kleine kring wordt gezamenlijk een boek gelezen en besproken. Filosofie, literatuur, bepaald niet de makkelijkste boeken. Maar vrijwilliger Hans maakt ze toegankelijk voor iedereen. Op deze manier maken gedetineerden (weer) kennis met lezen, hervinden ze het plezier dat ze ooit als kind hadden aan lezen en verbreden ze hun genres. Binnen de groep worden verschillende standpunten gedeeld, maar altijd in een gemoedelijke sfeer. Een parel van cultuur, zo noemde een deelnemer de leesclub ooit.

Daarnaast is er nog een pareltje op leesgebied: het voorlezen voor kinderen. Gedetineerde vaders krijgen de gelegenheid om een verhaaltje voor te lezen voor de camera, zodat het kind thuis kan kijken en luisteren naar pappa die voorleest. In deze nieuwsbrief leest u over hoe dat gaat en welke rol onze vrijwilligers hierin spelen.

Irinda de Groen, diaconaal pastor en directeur

NAJAAR 2024

Dit is de nieuwsbrief van Diaconale Stichting Gevangenzorg "De Sluis". DSG De Sluis is een vrijwilligersorganisatie die (ex-)gedetineerden en hun familieleden ondersteunt bij detentie, met als doel herstel bevorderen en verbinden naar een leven in vrijheid.

www.dsgdesluis.nl

Nieuwe Herengracht 18
Amsterdam
06- 4204 1309
info@dsgdesluis.nl
KvK nummer 648165 40
IBAN: TRIO 0391 0935 09

Wilt u deze nieuwsbrief niet langer ontvangen? Laat ons dat weten door een mail te sturen naar bovenstaand e-mailadres.

MEER OVER DSG DE SLUIS

Het voorleesproject

Voor ons is het heel gewoon om je kind voor het slapen gaan een verhaaltje voor te lezen, zittend op de rand van het bed of naast het ledikantje. We kiezen een verhaaltje waarvan het kind niet al te opgewonden, angstig of verdrietig wordt. Je ziet het kind slaperig worden. Na of al tijdens het voorlezen valt hij of zij heerlijk in slaap. Dat kan elke avond. En als we overdag willen voorlezen, zit het kind naast ons op de bank of op schoot. We lezen net zo lang voor als we zelf willen. Of tot het kind iets anders wil doen.

Maar hoe gaat dat met kinderen van wie de vader vastzit in de gevangenis, zoals het JC Zaanstad? Zij zien hun vader in veel gevallen lange tijd niet. Eens in de zoveel tijd kunnen ze bij hun vader op bezoek komen, op de Vader & Kinddagen. Dan hebben ze anderhalf uur de tijd samen. Dat is absoluut niet voldoende om de band met hun vader te onderhouden.

Het is daarom mooi dat ook De Sluis een paar jaar geleden in het JC Zaanstad het voorleesproject is gestart, met toestemming van de directie van het JC. Ook dit kan bijdragen aan het behouden en verstevigen van de relatie tussen vader en kind.

Zijn er voldoende geschikte boeken voor het voorleesproject?

Cora is vanuit De Sluis als projectmedewerker bij het voorleesproject betrokken. Zij vertelt dat er wel twee planken vol met boeken zijn, maar niet allemaal even geschikt om uit voor te lezen. Een tijdje terug heeft ze verschillende uitgeverijen benaderd met de vraag of zij wilden doneren voor het voorleesproject. Daar kwam een positieve respons op. Ze stuurden onder andere deze boeken:

VRIJWILLIGERS AAN HET WOORD

Het klinkt eenvoudig, een voorleesproject, maar wat komt erbij kijken om het in een gevangenis, in dit geval JC Zaanstad, te realiseren? Wie kunnen dat beter vertellen dan degenen die het in de praktijk uitvoeren? Philie Burgers interviewde daarvoor vrijwilligers Annet en Pieter. Beiden vormen een koppel met een andere vrijwilliger en begeleiden een dagdeel bij het voorlezen. Elk koppel plant eens in de zes weken een dagdeel voor het project in, en 'bedient' twee van de vier clusters in het JC Zaanstad.

Vrijwilliger Pieter

Pieter vertelt dat hij het voorleesproject al een hele tijd doet. Eerst samen met Cora, één van de professionals van De Sluis, daarna met een andere vrijwilliger, Stuart. Toen er later nog twee vrijwilligers bij kwamen, Ellen en Annet, zijn er twee koppels ontstaan.

Ik vraag Pieter hoe hij op het idee kwam mee te doen aan dit project. “Begin 2021 raakte ik via mijn kerkgemeenschap (Crossroads) uit nieuwsgierigheid betrokken bij het werk van De Sluis. Eerst was ik actief in een project dat gedetineerden na vrijlating begeleidde. In april 2023 ging ik meedoen aan het voorleesproject dat toen net van start was gegaan.”

Pieter rijdt op het ingeplande dagdeel vanaf huis naar het JC Zaanstad. Als vrijwilliger van De Sluis is hij aangemeld en kan hij na de gebruikelijke procedure naar binnen. “Je bent er als koppel met z’n tweeën. Eén blijft in de wachtkamer, daar wachten de vaders tot ze aan de beurt zijn. Ze zoeken daar een boekje uit om een verhaaltje uit voor te lezen.” In de wachtkamer kunnen Pieter of Stuart een praatje met de vaders maken. De ander zit in de ruimte waar de laptop staat. In verband met de veiligheid mogen de vaders niet zelf een laptop hebben.

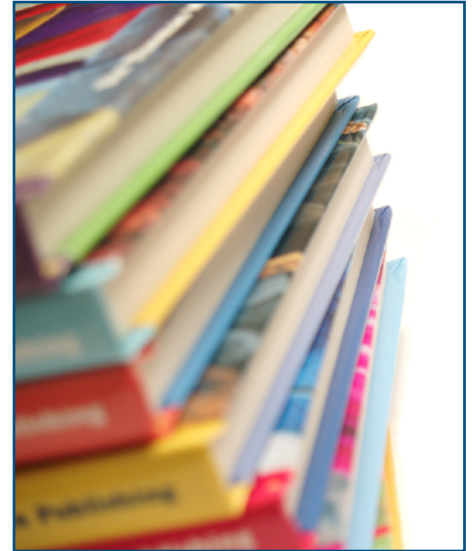
Sprankelend voorlezen

In de ruimte van de laptop leest de vader het gekozen verhaaltje voor. Dat mag maximaal tien minuten duren, anders is er onvoldoende tijd voor de andere vaders of wordt het bestand te groot om te verzenden. Sommige vaders hebben meer kinderen; zij zoeken soms een verhaaltje uit dat voor alle kinderen geschikt is. Niet iedereen kan even goed voorlezen. Soms gaat het een beetje traag en hikkend of wordt er niet zo sprankelend voorgelezen. Pieter of Stuart geeft in zo’n geval aanwijzingen: “Joh, gooi er wat meer dynamiek in!”

Soms geven Pieter of Stuart tips voor een boekje, maar in het algemeen weten de vaders wel welk boekje favoriet is. Dat horen ze op de Vader & Kinddagen. “Soms merk je dat een vader heel emotioneel wordt. Hij schaamt zich voor zijn kind dat hij in de gevangenis zit. Dan heeft hij even tijd nodig voordat hij kan starten met voorlezen. Het is niet zo dat je bij het voorlezen je kind onder ogen komt, maar later als de opname thuis bij het kind wordt afgespeeld, ziet het kind aan de achtergrond wel dat vader in de gevangenis is. Dat is confronterend.”

Voorwaarden

Pieter vertelt dat er steeds meer vaders meedoen, inmiddels zo’n acht tot tien per keer. Tot nu toe is het qua aantal behapbaar. Je hebt ook tijd nodig om te wisselen: de ene vader gaat na het voorlezen terug naar de wachtruimte en de volgende vader moet zich weer installeren voor de laptop om voor te lezen. Aan deelname zijn strikte voorwaarden verbonden.

Iemand wordt eerst gescreend, omdat ook bij deze activiteit het belang van het kind voorop staat. Na goedkeuring kan een gedetineerde binnen bepaalde blokken zelfstandig naar het voorlezen komen.

Laptop

Laatst was de laptop kapot. Het JC moet een laptop beschikbaar stellen. Het kost tijd een nieuwe aan te vragen. Wanneer er meer vaders mee willen doen, is de laptop de bottleneck; er is er maar één beschikbaar.

“Soms merk je dat een vader heel emotioneel wordt.”

Gesprekken

Ik vraag Pieter wat hij het leukste vindt om te doen: de laptop bedienen of in de wachtruimte met de vaders zitten. Hij vindt beide leuk. “In de wachtruimte heb je soms hele leuke gesprekken, bijvoorbeeld hoe de mannen hun geloof ervaren. Welke verschillen er zijn, tussen de islam en christendom of hoe het is voor niet-gelovigen. Daar gaat het natuurlijk niet altijd over, de mannen hebben niet altijd zin daarover te praten.”

Het boeit Pieter buiten zijn eigen bubbel te kijken. Hij voelt zich bevoorrecht; hij kan aan het einde van het dagdeel weer naar huis. Voor hem zijn behulpzaam en dienstbaar zijn belangrijke thema's. Hij wil graag iets betekenen voor de mensen om hem heen, ook voor hen die het minder getroffen hebben. En ook als ze er zelf een rommeltje van hebben gemaakt. Pieter is zelf vader en weet uit ervaring hoe belangrijk het is een goede band met je kind te hebben. Dat gunt hij anderen ook.

Vrijwilliger Annet

Annet doet sinds april van dit jaar mee aan het voorleesproject. Ze was toen al verhuisd naar een ander deel van het land. Eerder was zij actief als vrijwilliger bij de kerkdiensten, maar door haar verhuizing werd dat minder handig. Een hele ochtend in het JC Zaanstad is voor haar echter goed te doen, dat 'loont' qua reistijd. Ze is mee gaan doen, door wat Cora erover vertelde. Bovendien maakten de verhalen van de vaders tijdens de Vader & Kinddagen, waar zij ook als vrijwilliger aanwezig is, haar enthousiast. Haar maatje heeft sinds kort ander werk, waardoor zij niet meer mee kan doen aan het project. Annet is op zoek naar een nieuw voorleesmaatje.

De boeken waaruit voorgelezen wordt, hebben een verschillend niveau. Er zijn voorleesboeken voor peuters, kleuters en tieners. De mannen komen gefaseerd binnen in de wachtruimte, soms komen ze alleen, soms met twee tegelijk, soms met wel vijf. Tijdens het voorlezen kunnen de vaders ook plaatjes uit het boek laten zien. In hun eigen omgeving kunnen de kinderen zo vaak als ze willen de video afspelen.

Een beetje hulp

Annet en Ellen begeleiden de mannen bij de keuze van de verhaaltjes. Soms oefenen ze eerst met de vaders om een woord goed te kunnen uitspreken. "Zo was er een keer een man uit Azië, die best wel slecht Nederlands sprak. Hij vond het woord 'glimlach' heel moeilijk. Maar na een paar keer oefenen ging het voorlezen een stuk gemakkelijker." Annet vertelt dat een vader soms kinderen heeft met een groot leeftijdsverschil. "Dan staat gezelligheid voorop. Laatst had een vader een zelf bedacht verhaal. Super leuk, maar je moet hem ook wel een beetje op weg helpen, om te voorkomen dat het oeverloos wordt."

Islamitische cultuur

Een Marokkaanse vader vond dat er alleen Hollandse voorleesboeken waren. Hij miste voorleesboeken uit de eigen belevingswereld. Het is mooi aan je kind te kunnen voorlezen hoe het bijvoorbeeld in de islamitische cultuur er aan toegaat, als er een kind wordt geboren. Cora heeft daarna een paar boekjes aangeschaft. De Imam heeft zijn werkkamer aan de andere kant van de gang waar voorgelezen wordt.

Aan hem kunnen Annet en Ellen uitleg vragen over allerlei symbolen in de boekjes. Aan dezelfde gang vinden ook de groepsgesprekken plaats. "Het is een gang waar aardig wat reuring is, dat geeft een bepaalde gezelligheid."

Druk programma

Soms lukt het de mannen niet om op het geplande moment naar het voorlezen te komen, hoewel ze zich opgegeven hebben. Werk en (andere) afspraken zijn niet altijd vrijblijvend en dan zijn er ook nog sport en luchten. Druk dus.

Boekjes

Wat zijn zoal boeken die de vaders voorlezen? Annet noemt 'Raad eens hoeveel ik van je hou' van Sam McBratney, over een haasje. 'Dikkie Dik' van Jet Boeke, over de bekende rode kater.

Er liggen wel Nijntje-boeken, maar die pakken de mannen niet meer. 'Spin Sebastiaan', van Annie M.G. Schmidt, dat is een afgerond verhaal, prima om te lezen. Boeken over Grote Beer en Kleine Beer krijg je niet binnen tien minuten voorgelezen, daar heb je meer keren voor nodig. Annet weet niet zeker of de vaders een volgende keer het vervolg voorlezen, maar het komt soms voor dat vaders zo een heel boek voorlezen.

Annet vindt het leuk dat ze ook meedoet aan de Vader & Kinddagen. Ze ziet regelmatig de vaders van de Vader & Kinddagen terug bij het voorleesproject. Daardoor leer je hen beter kennen en kun je bij het voorleesproject meer inhoudelijk contact met hen hebben. "Je kunt belangstellend vragen hoe het met hen gaat, hoe vaak ze de kinderen zien. En hen meer tot steun zijn, als ze het moeilijk hebben." Ook Annet merkt hoe zinvol het is bij te kunnen dragen aan het bestendigen van die band tussen vader en kind. Alle beetjes helpen!

Phillie Burgers

ERVARINGSVERHAAL

Ex- gedetineerde B. heeft tijdens zijn detentie meegedaan aan het voorleesproject. "Om heel eerlijk te zijn," vertelt hij, "ben ik niet zo'n lezer. Maar toen ik hoorde van het project heb ik me toch direct aangemeld. De eerste keren waren wel wat onwennig, maar ik vond het heel leuk om te doen, vooral toen ik hoorde dat de kinderen het zo leuk vinden. Toen ging ik ook echt met 'stemmetjes' praten. Mijn vrouw vond het soms wat minder leuk." Lachend: "Die hoorde mij drie keer per dag voorlezen, terwijl zij dat veel beter kan. Maar zo zijn kinderen, als ze het leuk vinden willen ze het achter elkaar horen."

De aanwezigheid en de hulp van de vrijwilligers heeft B. als erg prettig ervaren. "Ze zijn zelf ook vader of moeder en hielpen me met een boekje dat vanwege het leeftijdsverschil toch leuk was voor allebei mijn kinderen.

VRIJWILLIGERS VACATURES

Voor een aantal taken zoeken we dringend nog vrijwilligers. Iets voor u? Wilt u ons helpen om deze vacatures te delen met mensen in uw kerk of netwerk?

Vrijwilligers voor de Vader & Kinddag.

Eens per maand op zaterdagochtend of -middag

Vrijwilligers voor de kerkdiensten (oecumenisch).

Eens per twee maanden op zondagochtend of -middag.

Interesse? U kunt contact opnemen met Cora: 06 - 148 11 257.

OPROEP

Bent u na het lezen van deze berichten enthousiast geworden? En wilt u ook meedoen aan het voorleesproject? De Sluis zoekt voor de maandagochtend een nieuwe vrijwilliger!

U kunt contact opnemen met Cora: 06 - 148 11 257.

KETI KOTI

Ook in een gevangenis is het belangrijk feestdagen te vieren. Juist daar kan bijzondere betekenis toegekend worden aan omzien naar het verleden en het vieren van vrijheid. Bewustwording daarvan kan een ieder, en dus ook de gedetineerde, tot nadenken stemmen. En bovendien, het zorgt ervoor dat niet alle dagen hetzelfde lijken. Dat geeft een gedetineerde moed vol te houden.

Om welke specifieke feestdag hebben we het hier?

Afgelopen 1 juli is Keti Koti gevierd, ook in het JCZ. We herdenken met Keti Koti de afschaffing van de slavernij in Suriname, de Nederlandse Antillen en Nederland. Tegelijkertijd vieren we de vrijheid. Keti Koti betekent 'ketenen gebroken'. We herdenken de strijd en het leed van de tot slaaf gemaakten. Het is een moment om stil te staan bij het verleden, te leren en te reflecteren, maar ook om vooruit te kijken. Het zou zo mooi zijn als we met elkaar toe kunnen werken naar de stip aan de horizon. Een toekomst van gelijkheid, respect en saamhorigheid, welke afkomst je ook hebt. Met dat visioen van gerechtigheid voor ogen, kunnen we hoop houden. Het houdt ons in leven!

Hoe vier je zo'n feestdag in een gevangenis?

Het JCZ kent vier clusters. De voltallige geestelijke verzorging in het JCZ organiseerde voor elk cluster een speciale Keti Koti-viering. Eén van de geestelijk verzorgers heette de mannen welkom. Daarna hield de directeur van de gevangenis bij iedere viering een mooie speech voor de gedetineerden over het belang van Keti Koti. Het slavernijverleden werkt ook door in de huidige maatschappij en in het mentale welbevinden van veel nakomelingen van tot slaaf gemaakten. Na de toespraken was er een minuut stilte, zodat ieder op eigen wijze stil kon staan bij zijn verleden, het heden of de toekomst. Er was live muziek: twee bands traden op, namelijk Krin A'Kra (een combinatie van West-Afrikaanse drumritmes en hardware techno muziek) en La Rouge (een Surinaams Nederlandse formatie, mix van Surinaamse muziekstijlen met moderne invloeden).

Dankzij een betrokken medewerker van het JCZ waren er broodjes bakkeljauw (gerecht uit de Surinaamse keuken) en kip kerrie.

Er was een goede sfeer. De gedetineerden hadden veel waardering voor het feit dat er aandacht voor Keti Koti was. En men genoot van de muziek! Er waren in totaal 220 gedetineerden aanwezig. Als je bedenkt dat er in het JCZ plaats is voor ruim 1000 gedetineerden, is dat een enorm aantal. Al met al een hele geslaagde dag en viering.

Phillie Burgers

Wilt u ook bijdragen aan ons werk?

Nodig ons uit voor een presentatie in uw kerk, op uw werk of club.

Ook uw financiële bijdrage is van groot belang voor ons werk en we voelen ons enorm gesteund door uw bijdrage. Ook namens de gedetineerden. Een bijdrage overmaken kan op rekeningnummer NL73 TRIO 0391 0935 09 t.n.v. DSG De Sluis

Via de Givt app kunt u eenvoudig doneren door de QR-code te scannen of ons te selecteren in de app onder goed doel / DSG De Sluis, gevangenzorg.

Givt

Gebruik de Givt-app om de QR-code te scannen en gewoon te blijven geven

